Στις 16/29 Μαρτίου ο **Βάρδας** με το σώμα του βρίσκεται στο μοναστήρι της Παναγίας του Σισανίου. Εκεί πληροφορήθηκε ότι συμμορία κομιτατζήδων κατέστρεψε το μοναστήρι των Αγίων Αναργύρων στα Καστανοχώρια και σκότωσε τον ηγούμενο (η μονή των Αγίων Αναργύρων ανεγέρθηκε και πρωτολειτούργησε το 1080, το 1905 καταστρέφεται από τους κομιτατζήδες και το 1942 καταστρέφεται από φωτιά η οποία καταλήγει σε λεηλασία πολύτιμων θησαυρών και εγγράφων). Ο Βάρδας τότε πήρε την απόφαση να προσβάλλει τη Ζαγορίτσανη, χωριό 600 περίπου σπιτιών από τα οποία 60 μόνο ήταν πατριαρχικά ήταν δε και ισχυρό οχυρό των κομιτατζήδων.

Στις 18/31 Μαρτίου συμμορία κομιτατζήδων εισέβαλε στο Λεμπίσοβο, σκότωσε δύο κατοίκους και στη συνέχεια πυρπόλησε το μοναστήρι της Ζηγκοβίστης.

Τα σώματα του **Μάλλιου** και του **Μακρή** συναντούν το Βάρδα στις 21 Μαρτίου / 3 Απριλίου στη μονή Σισσανίου. Εκεί τους ενημερώνει για την επικείμενη επιχείρηση εναντίον της Ζαγορίτσανης και στέλνει επιστολή στον Καούδη με την οποία του ζητάει να ενωθεί μαζί του στην επιχείρηση. Ο Μάλλιος στη συνέχεια κατευθύνεται προς τη Λόσνιτσα όπου παραμένει μέχρι τις 23 Μαρτίου οπότε ξεκινάει με κατεύθυνση τη Ζαγορίτσανη.

Στο μεταξύ ο Καραβίτης έχει περάσει τα σύνορα και στις 23 Μαρτίου βρίσκεται στη μονή Σισσανίου όπου πληροφορείται ότι ο Βάρδας και οι υπόλοιπες ελληνικές δυνάμεις της περιοχής πρόκειται να εισβάλλουν στη Ζαγορίτσανη. Του δίνεται δε εντολή να προχωρήσει γρήγορα προκειμένου να ενωθεί μαζί τους.

Το πρωί της 25ης Μαρτίου βρίσκονται έξω από τη Ζαγορίτσανη τα ενωμένα σώματα των **Βάρδα, Δούκα, Καούδη, Κωνσταντίνου Γκούτα, Πούλακα, Θεόδωρου Κουκουλάκη, Ευάγγελου Γαλιανού, Μιχαήλ Τσόντου, Καραβίτη, Μακρή**
συνολικής δύναμης περίπου 200 ανδρών. Περικυκλώνουν το χωριό και όταν ακούν τη σάλπιγγα εισβάλλουν

Οι κομιτατζήδες όταν άκουσαν τη σάλπιγγα νόμισαν ότι επρόκειτο περί τουρκικού στρατεύματος αλλά όταν αντελήφθησαν τους Έλληνες άνοιξαν πυρ εναντίον τους.

Οι Έλληνες αντάρτες άρχισαν να μπαίνουν στα σπίτια απ' όπου έρχονταν οι πυροβολισμοί, να σκοτώνουν τους κομιτατζήδες ή εξαρχικούς και να καίνε τα σπίτια ή να τα καταστρέφουν με χειροβομβίδες, και αυτό συνεχίστηκε για τρεις περίπου ώρες. Έκαψαν την πυριτιδαποθήκη του χωριού και το κέντρο των κομιτατζήδων.

Οι αριθμοί ανάλογα με την αναφορά κυμαίνονται από 60-70 νεκρούς, 20-25 σπίτια κάηκαν και πολλά ζώα σκοτώθηκαν.

Γύρω στις 9 πμ φάνηκε τουρκικό απόσπασμα και σήμανε η σάλπιγγα υποχώρηση, τότε οι αντάρτες πήραν 15-17 αιχμαλώτους κομιτατζήδες. Όταν οι αντάρτες είδαν τους Τούρκους στρατιώτες, σκότωσαν τους αιχμαλώτους και οχυρώθηκαν στην κορυφογραμμή της Βαρβίτσης. Οι Τούρκοι επιτέθηκαν και η μάχη κράτησε μέχρι το απόγευμα.

Όταν βραδιάζει οι Έλληνες υποχωρούν και κατευθύνονται προς τη Λόσνιτσα. Εκεί έμαθαν ότι αιχμαλωτίστηκε ο **Βαρδής Κελαϊδής** και ο **Νίκος Τζόβολος** ο οποίος αφού βίασε μια γυναίκα αφοπλίστηκε από τους συντρόφους του και παραδόθηκε στους Τούρκους. Στη συνέχεια έγινε πληροφοριοδότης των Τούρκων. Στη Λόσνιτσα τα σώματα χωρίζουν και ο μεν Βάρδας κατευθύνεται προς Βογατσικό, ο Μάλλιος στα Καστανοχώρια, ο Πούλακας στο Σισσάνη, ο Καραβίτης στο Κωσταράζι, ο Γαλιανός έμεινε στη Λόσνιτσα και ο Μακρής στο Ανδριάνοβο.

Η επιχείρηση της Ζαγορίτσανης προκάλεσε την αντίδραση των διπλωματικών αντιπροσώπων των Μ. Δυνάμεων, οι οποίοι ζήτησαν τη χρήση του στρατού για την τιμωρία των ελληνικών σωμάτων. Το Μακεδονικό Κομιτάτο από τον φόβο των πιθανών συνεπειών στέλνει επιστολή στον Βάρδα με την οποία του συνιστά να αποφεύγονται παρόμοια γεγονότα και του απαγορεύει μια παρόμοια επιχείρηση εναντίον του Εξί Σου.

Γνώστης της επιχείρησης ήταν και ο **Καραβαγγέλης** ο οποίος μάλιστα εφοδίασε τον Βάρδα με τα ονόματα των πατριαρχικών κατοίκων του χωριού τους οποίους συγχρόνως ειδοποίησε. Παρόλα αυτά, ορισμένοι από αυτούς σκοτώθηκαν. Οι διπλωματικοί αντιπρόσωποι των Μ. Δυνάμεων θεώρησαν τον μητροπολίτη κύριο υπαίτιο της σφαγής και μετά από διάβημά τους στο Σουλτάνο, αναγκάσθηκε ο Πατριάρχης Γρηγόριος Γ' να καλέσει τον Καραβαγγέλη στη Θεσσαλονίκη. Εκεί ο Καραβαγγέλης στέλνει επιστολή στον Πατριάρχη στην οποία εξηγεί ότι η επιχείρηση εναντίον της Ζαγορίτσανης ήταν συνέπεια της καταστροφής των δύο μοναστηριών από τους κομιτατζήδες και δεν είχε την δύναμη να την σταματήσει. Τα ίδια δε εκφράζει και σε συναντήσεις με τον Χουσεΐν Χιλμί. Τέλος παρά

την αντίθετη γνώμη του Πατριάρχη επιστρέφει στην Καστοριά.

Φαίνεται ότι άνδρες από το σώμα του Στέφανου Δούκα ή Μάλλιου στη Ζαγορίτσανη διέπραξαν σφαγές εναντίον αόπλου πληθυσμού και δεν ήλθαν σε συμπλοκή με κομιτατζήδες. Προχώρησαν δε και σε πράξεις ληστείας των οποίων ήταν γνώστης ο αρχηγός τους.

Το σώμα του Μάλλιου την περίοδο 26-31 Μαρτίου περιφέρεται μεταξύ των χωριών Πιπιλίστα, Βλάστη, Λόσνιτσα και Βογατσικό προσπαθώντας να αποφύγει τον τουρκικό στρατό ο οποίος έχει ξεχυθεί σε αναζήτηση ανταρτικών ομάδων.

Μετά την επιχείρηση της Ζαγορίτσανης ο **Καούδης** αποφασίζει να επιστρέψει στην Αθήνα για να φτιάξει νέο σώμα και να ξαναγυρίσει. Μαζί του επιστρέφει ο
Λάκης Νταηλάκης
μαζί με τους οπαδούς του
Γ. Σεϊμενάκη, Μ Σεϊμενάκη, Χ. Σταυρόπετρο, Ι. Πάτερο, Σ. Κλειδή, Γ. Κλάπα
προκειμένου να προμηθευθούν όπλα Μάνλιχερ. Η ομάδα ξεκίνησε για την Αθήνα στις 5/18 Απριλίου και έφθασε στις 12/25. Από το σώμα του Καούδη οι
Χρ. Λευκαρουδάκης, Δ. Νταλίπης, Σίμος (Στογιάν) Ιωαννίδης
μένουν και κατατάσσονται στο σώμα του Καραβίτη.

Ο Καραβίτης αφήνει ορισμένους από τους άνδρες του με επικεφαλής τον Πάτερο στον Βάρδα και με τους:

1. Εμμ. Κοπάση
2. Ευαγ. Κοπάση
3. Θ. Κοπάση
4. Στ. Διγενή
5. Μιχ. Ντελενεδάκη
6. Π. Πατρό
7. Χρ. Λευκαρουδάκη
8. Π. Παπασηφάκη
9. Ι. Κατσιγιαννάκη
10. Ι. Σπαθάρο
11. Δημ. Χαϊδεμενάκη
12. Μιχ. Τσιριντάκη
13. Δημ. Φραγκιαδάκη

14. Ι. Σιμανίκα
15. Ι. Μποτονάκη
16. Αγγελή (αγνώστου επώνυμου)
17. Δημ. Νταλίπη
18. Σίμο (Στογιάν) Ιωαννίδη

κατευθύνονται μέσω της λίμνης της Καστοριάς στο Ζέλοβο.

Στις 30 Μαρτίου / 12 Απριλίου ο **Μακρής** έλαβε επιστολή από τον Βάρδα να σκοτώσει έντεκα Βούλγαρους ο οποίοι έρχονταν στα Κορέστια με προορισμό την Αθήνα για άγνωστο σκοπό και χωρίς να αφήσει ίχνη. Πράγματι έστησε ενέδρα έξω από το Κουτσικό και τους συνέλαβε όλους με τα άλογά τους.Από αυτούς ο ένας κατάφερε να δραπετεύσει τους οκτώ τους σκότωσε σε μια χαράδρα κοντά στη Σέλτσα και τους υπόλοιπους δύο τους χάρισε τη ζωή γιατί είχαν ελληνική καταγωγή.

Στις 31 Μαρτίου / 13 Απριλίου έγινε συμβούλιο των αρχηγών **Βάρδα, Μάλλιου,** και των οπλαρχηγών
Κλείτου, Πηχεώ ν, Σκλαβούνου
με θέμα τη μελλοντική δράση των σωμάτων και το φόνο του Τζόβολου. Σε δεύτερη συνεδρίαση η οποία έγινε μετά την αναχώρηση του Πηχεών ασχολήθηκαν με το θέμα Μαργαρίτη. Η δολοφονία του Μαργαρίτη είχε αποφασισθεί και στη συνεδρίαση διαβάστηκε επιστολή του Καραβαγγέλη στην οποία ο μητροπολίτης κατηγορούσε τον Μαργαρίτη.

Στις 1/13 Απριλίου οκτώ άνδρες από τη Σδράλτση, οι:

1. Α. Γεωργίου
2. Βασ. Αγγελιαφόρος
3. Γεώργιος Θεοδόσης
4. Βασ. Νικολάου
5. Γρηγ. Ζήσης
6. Δημ. Κοσμάς
7. Γρηγ. Κοσμάς
8. Δημ. Ιωάννου

ενισχύουν τις δυνάμεις του Βάρδα.

Στις 1/14 Απριλίου ο **Μάλλιος** αποφασίζει να περιέλθει τα χωριά των Καστανοχωρίων, στην προσπάθειά του να αναπτερώσει το ηθικό των πατριαρχικών κατοίκων της περιοχής και να μετατρέψει τους πατριαρχικούς στο Πατριαρχείο. Αφού περνάει τον Αλιάκμονα στη θέση Σμίξη φθάνει την επομένη στο Τσουκαλοχώρι. Εκεί μαζεύει τους προκρίτους του χωριού και τους μιλάει. Στη συνέχεια κατευθύνεται στο Βιδελούστι όπου η συμπεριφορά

του σώματος του **Αρ. Μαργαρίτη** και η προδοσία του Τζόβολου έχουν δημιουργήσει πρόβλημα. Ο Μάλλιος μπαίνει στο χωριό μαζεύει τους προκρίτους και την επιτροπή αγώνα και τους ενθαρρύνει. Εκεί συνάντησε τον Μαργαρίτη με το σώμα του και τον διέταξε να παρουσιαστεί στον Βάρδα στο Βογατσικό.